

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.042/2024/4.szám

A felperes:

(felperes neve) (lakcíme)

A felperes jogi képviselője:

dr. Rózsa Péter ügyvéd (ügyvéd címe)

Az alperes:

(alperes neve) Törvényszék ((székhelye).)

Az alperes képviselője:

(...) elnök ((székhelye).)

(.....) kollégiumvezető ((székhelye).)

A per tárgya:

sérelemdíj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a megfellebbezett határozatának a száma:

Szegedi Törvényszék 7.P.20.108/2023/43.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés száma:

felperes, 7.P.20.108/2023/44., 45.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) Ft-ot, ezen összeg után 2016. november 29. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát azzal, hogy a késedelmi kamat mértéke 2022. november 1-től a 454/2022. (XI. 09.) Korm. rendelet hatályban léte alatt az abban meghatározott 25 % mértéket nem haladhatja meg, valamint 5000 (ötezer) Ft perköltséget.

A felperes által a Magyar Országos Közjegyzői Kamara részére fizetendő közjegyzői díjat 4000 (négyezer) Ft-ra leszállítja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a Magyar Országos Közjegyzői Kamara részére 4000 (négyezer) Ft közjegyzői díjat.

Figyelmezteti az alperest, a meg nem fizetett díjat végrehajtási költségként kell behajtani. Erről a Magyar Országos Közjegyzői Kamarát az ítélet megküldésével értesíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2500 (kettőezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Megállapítja, a feljegyzett 15.000 (tizenötezer) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes és egy gazdasági társaság között a (B) Városi Bíróság előtt P.24.503/2005. számon peres eljárás volt folyamatban.

[2] A felperes a (X) Megyei Bíróságon (a továbbiakban: (X) Megyei Bíróság) 2011. május 2. napján P.20.927/2011. számon érkeztetve keresetet terjesztett elő a (X) Megyei Bíróság alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt a (B) Városi Bíróság P.24.503/2005. számú eljárására alapítottan. Az eljárás lefolytatására a (Z) Ítéltábla a Pkk.II.20.475/2011/2. számú végzésével az alperest, akkori elnevezése szerint a (Y) Megyei Bíróságot jelölte ki.

[3] Az ügy a (Y) Megyei Bíróságon 11.P.20.894/2011. számon került iktatásra.

[4] 11.P.20.894/2011. számú ügy:

[5] Kezdőiratként a (Z) Ítéltábla kijelölő végzését 2011. július 26. napján érkezették. Az irat részét képezi a (X) Megyei Bíróság P.20.927/2011. számú irata.

[6] A bíróság a keresetlevél hiányainak pótlását rendelte el. A felperes 2011. szeptember 27. napján kelt és 2011. október 3. napján érkezett beadványaiban nyilatkozott a bíróság felhívására, melyben kérte a (X) Megyei Bíróságot 300 000 Ft kártérítés és kamatai megfizetésére kötelezni. A jogsértő magatartást abban jelölte meg, hogy a (B) Városi Bíróság

a P.24.503/2005. számú ügyben a 2006. május 10-én tartott tárgyaláson nem megfelelően vezette a jegyzőkönyvet, továbbá az eljáró bíró olyan információkat is közölt, amelyek nem tartoztak a per alperesére. Ugyanekkor az eljáró bíró elleni elfogultsági kifogással élt, a kizárási kérelmet a (Y) Megyei Bíróság 16.Pk.50.032/2011/2. számú 2011. október 12-én kelt végzésével megtagadta. A bíróság 2011. október 20. napján kelt 7. sorszámú végzésében a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította, amely határozatot a (Z) Ítéltábla 2012. február 21. napján kelt Pf.II.20.022/2012/2. számú végzésével helybenhagyott.

[7] A felperes a (B) Törvényszék (korábban: (X) Megyei Bíróság) ellen ismételt keresetlevelet terjesztett elő a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: rPp.) 132. § (1) bekezdésére hivatkozással, amely a 11.P.20.894/2011. számú ügghöz 10. sorszám alatt 2012. április 20. napján utóiratként, majd 2012. április 24. napján 11.P.20.409/2012. számon új keresetként került iktatásra.

[8] 11.P.20.409/2012. számú ügy:

[9] Az alperes a 2012. május 14. napján kelt 3. sorszámú végzésével elrendelte a keresetlevél áttételét az ügy elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező (B) Törvényszékre. A felperes fellebbezése alapján eljáró (Z) Ítéltábla a Pf.II.20.516/2012/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatta és az elsőfokú bíróságot az eljárás folytatására utasította. A 2012. október 5. napján érkezett végzést utóiratként 5. sorszámon iktatták az ügghöz, és 2013. február 26. napján lajstromozták 11.P.20.209/2013. számra.

[10] 11.P.20.209/2013. számú ügy:

[11] Az ügyben eljáró bíró 2013. február 27. napján a tárgyalást 2013. április 3. napjára tűzte ki. Az azon kihirdetett 3. sorszámú végzésével a pert megszüntette az rPp. 157. § a) pontja alapján az rPp. 130. § (1) bekezdés d) pontjára utalva. Indokolásában megállapította, hogy a felperes mind az alperes, mind pedig a (B) Törvényszék előtt ugyanazon időpontban azonos tartalmú keresetlevelet terjesztett elő a (B) Városi Bíróság P.24.503/2005. számú eljárására alapítottnak. A (B) Törvényszékre benyújtott keresetlevél alapján indult ügyben a (Z) Ítéltábla kijelölése folytán ugyancsak az alperes járt el, ezen ügy 11.P.20.725/2012. számon, tehát időben korábban indult, ezért a per megszüntetéséről határozott.

[12] A (Z) Ítéltábla a Pf.II.20.361/2013/2. számú végzésével a határozatot hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per további tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Megállapította, az eredeti keresetlevél 2011. május 2. napján került előterjesztésre és annak tárgyalására a (Z) Ítéltábla Pkk.II.20.475/2011/2. számú végzésével jelölte ki az alperest, amely 11.P.20.894/2011. szám alatt volt folyamatban. Az ezen ügyben hozott keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasító végzést a másodfokú bíróság helybenhagyta. Ezt követően 2012. április 20. napján terjesztette elő a felperes ismét a keresetlevelet az elsőfokú bíróságon. Az ítéltábla azonban a keresetlevél áttételéről rendelkező végzést megváltoztatta és az alperest utasította az eljárás folytatására azzal, hogy a rPp. 132. § (1) bekezdése alapján az eredetileg benyújtott keresetlevél joghatásai fennmaradtak. Illetékességét pedig a korábbi kijelölő határozat megalapozta. Erre tekintettel a (B) Törvényszéken 2012. április 20. napján benyújtott keresetlevél minősül időben későbbinek, ezért az a jelen per szempontjából perfüggőséget nem eredményezett.

[13] 11.P.20.836/2013. számú ügy:

[14] A (Z) Ítéltábla Pf.II.20.361/2013/2. számú hatályon kívül helyező végzése 2013. július 17-én érkezett alpereshez és 2013. augusztus 1. napján került iktatásra 11.P.20.836/2013. számon. Az eljáró bíróság 2013. december 2. napján tűzte ki a per első tárgyalását 2014. február 19. napjára. A bíró a tárgyalást elhalasztotta. Ugyanezen a napon 2014. február 19. napján kizárási kérelmet terjesztett elő, amelyet azzal indokolt, hogy a felperes 2012. szeptember 21-én benyújtott keresetében a (alperes neve) Törvényszéket kártérítésre kérte

kötelezni a (Y) Megyei Bíróságon 11.P.20.543/2007. és 16.P.20.761/2009. számú ügyekben állított jogsértés miatt. A 11.P.20.543/2007. számú ügyet az eljáró bíró tárgyalta és az ügyben keresetet elutasító döntést hozott. Rögzítette, a (Z) Ítéltábla a kártérítési per lefolytatására a (M) Törvényszéket jelölte ki a Pkk.II.20.721/2012/2. számú végzésében. A (M) Törvényszék keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasító 6.P.22.160/2012/14. számú végzését a (Z) Ítéltábla Pf.II.20.541/2013/5. számú végzésével megváltoztatta és az elsőfokú bíróságot az eljárás lefolytatására utasította. Az újonnan indult 6.P.21.570/2013. számon folyó eljárásban a bíróság 2014. március 25. napjára tűzött ki tárgyalást. Kizárási kérelmének indoka, hogy az ítélező tevékenysége miatt kéri a felperes a munkáltatóját kártérítésre kötelezni és miután tudomást szerzett arról, hogy a keresetet a bíróság érdemben tárgyalja, az ügyben elfogulttá vált és kérte az abból való kizárását az rPp. 13. § (1) bekezdés e) pontja alapján.

[15] 11.P.20.725/2012. számú ügy:

[16] A felperes a (B) Törvényszék ellen és előtte 10.P.20.929/2012. számon kezdeményezett peres eljárást bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt. A (Z) Ítéltábla a Pkk.II.20.443/2012/2. számú végzésével az eljárás lefolytatására az alperest jelölte ki. Az ügy érkeztetésére 2012. július 18. napján került sor.

[17] A kijelölő végzésen szereplő irodai utasítás szerint a bíró kiadni rendelte a kijelölő végzést a feleknek, elrendelte a (B) Városi Bíróság P.24.503/2005. számú iratanyagának beszerzését, a keresetlevél kiadását az alperesnek azzal, hogy arra 15 napon belül tegyen észrevételt, továbbá rendelkezett az eljárási illeték költségjegyzékbe történő feljegyzéséről. A 2012. július 24-én kelt utasítást 2012. július 26-án végrehajtották. A (B) Törvényszék ellenkérelme 2012. szeptember 10. napján került érkeztetésre. Az alperes képviselője több alkalommal (2012. szeptember 21., december 20., 2013. február 4.) kért tájékoztatást az ügy állásáról. Az eljáró bíró az ügyben 2013. február 25-én 2013. április 3. napjára tűzte ki a tárgyalást, amelyen a felperes szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg. A bíró a tárgyalást elhalasztotta az előzményi per iratainak beszerzése érdekében, melyek 2013. április 29. napján kerültek megküldésre. Az alperes 2013. november 15. napján ismételt tájékoztatást kért az ügy állásáról. A bíró 2013. december 2. napján a tárgyalást 2014. február 19. napjára tűzte ki, amelyen a felek nem jelentek meg, a tárgyalást elhalasztotta és a 11.P.20.836/2013. számú ügyben benyújtottal megegyező kizárási kérelmet terjesztett elő.

[18] A Szegedi Ítéltábla a (B) Törvényszék alperessel szembeni mindkét ügyben a (C) Törvényszéket jelölte ki az eljárás folytatására. Az egyesített ügyekben a (C) Törvényszék a 15.P.20.520/2014/40. számú végzésével a pert megszüntette. A végzést a felperes fellebbezése alapján eljárt Szegedi Ítéltábla Pkf.20.658/2015. számú végzésével hatályon kívül helyezte. A 15.P.22.230/2015. számon folytatódó ügyben a bíróság a 14. sorszámú ítéletével a keresetet elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljárt Szegedi Ítéltábla a 2016. november 18. napján kelt Pf.I.20.053/2016/4. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és mellőzte a felperest terhelő első- és másodfokú eljárási költség megfizetésére vonatkozó rendelkezést. Egyebekben az elsőfokú bíróság per főtárgya körében hozott döntését helyben hagyta. Határozatának indokolása szerint megalapozottnak találta a per alperesének a 3.P.24.503/2005. számú ügyben a 2006. május 10-én megtartott tárgyaláson elhangzottakra alapított keresetével kapcsolatos elévülési kifogását. Indokolása szerint a perben az elévülés megszakadására, nyugvására okot adó körülmény nem merült fel, ugyanakkor kifejtette, a kereset érdemben is alaptalan. Részletezte ezen álláspontjának indokait. A felülvizsgálati eljárásban a Kúria a Pfv.IV.21.009/2017/4. 2018. április 4. napján kelt ítéletében a jogerős ítélet hatályában fenntartotta. Osztotta a jogerős ítélet elévüléssel kapcsolatos álláspontját, emellett azonban kitért arra is, a per alperese a keresetben a terhére rótt jogsértő magatartást nem valósította meg.

[19] A felperes kérelmére (közjegyző neve) (B) közjegyző 31.026/Ü/31216/2022. számon fizetési meghagyást bocsátott ki az alperessel szemben 100 000 Ft méltányos elégtételt biztosító kártérítés és annak 2016. november 29. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetése iránt. Az elsőfokú bíróság 7.P.20.020/2023/8. számú végzésével az alperes fizetési meghagyás ellen előterjesztett ellentmondását visszautasította és az eljárást megszüntette. Megállapította, hogy az ellentmondás hatálytalan, mert az elektronikus ügyintézésre kötelezett alperes az ellentmondást nem elektronikus úton, hanem papír alapon terjesztette elő, ezért a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. tv. (a továbbiakban: Fmhtv.) 36. § (5) bekezdése alapján azt a közjegyzőnek vissza kellett volna utasítania. Ennek hiányában az eljárást a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (a továbbiakban: Pp.) 258. § (5) bekezdése alapján megszüntette.

[20] Az elsőfokú bíróság az alperes végzés ellen benyújtott fellebbezésében és igazolási kérelmében előadottak alapján megkereste az eljáró közjegyzőt, amelynek eredményeként megállapította, hogy az alperes az ellentmondását nem csak papír alapon, hanem elektronikus úton is benyújtotta, ezért a 7.P.20.020/2023/2. számú végzését hatályon kívül helyezte és elrendelte az eljárás folytatását.

[21] A fizetési meghagyásos eljárásban az ügy elintézésében közreműködött (közjegyzőhelyettes, illetve bírósági titkár neve) közjegyzőhelyettes.

[22] A perben elektronikus hírközlő hálózat útján 2023. december 18-án tartott tárgyaláson a (B) Törvényszék végpontján jelen volt (közjegyzőhelyettes, illetve bírósági titkár neve) bírósági titkár.

A kereset és az ellenkérelem

[23] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 100 000 Ft sérelemdíj és ezen összeg után 2016. november 29-től a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata és a perköltség megfizetésére, illetve méltányos elégtételt kártérítés megfizetésére.

[24] Állította, a per tisztességes lefolytatásához való joga sérült azzal, hogy az alperes a 11.P.20.725/2012. számú ügyben 2013. március 29-i beadványában előterjesztett kérelme ellenére nem csatolta az ügy irataihoz a (alperes neve) Törvényszék 11.P.20.894/2011. számú iratait, így azt nem küldte meg a (C) Törvényszékre. A beszerezni kért iratokban megtalálható a (X) Megyei Bíróságon 2011. május 2-án benyújtott keresete. A (Z) Ítéltábla Pf.II.20.516/2012/2. számú végzéséből kitűnően a keresetlevél jogi hatályai fennmaradtak, mert az új keresetlevelet az elutasító végzés jogerőre emelkedését követő 30 napon belül az rPp. 132. § (1) bekezdése alapján ismételt benyújtotta. A (B) Törvényszék alperessel szembeni keresetét a Szegedi Ítéltábla Pf.I.21.053/2016/4. számú ítéletében az elévülés miatt utasította el, megállapítva, hogy az elévülés megszakadására, nyugvására okot adó körülmény nem merült fel. Ezért pervesztességét az eredményezte, hogy az alperes elmulasztotta megküldeni a 11.P.20.894/2011. számú ügy iratait.

[25] Az eljárás észszerű időn belül történő befejezéséhez való joga azzal sérült, hogy az alperes 2012. júliusában indult 11.P.20.725/2012. számú, valamint a 2012. április 20-án újra indult 11.P.20.209/2013. számú ügyben a kizárás iránti kérelmet csak 2014. február hónapban jelentette be.

[26] Ugyancsak jogsértést eredményezett a 11.P.20.409/2012. számú ügyben a keresetlevél áttétele, és a 11.P.20.209/2013. számú ügyben a per megszüntetése.

[27] A (Z) Ítéltábla Pf.II.20.516/2012/2. számú, az alperes 11.P.20.409/2012/3. számú határozatát megváltoztató és az elsőfokú bíróságot az eljárás folytatására utasító határozata 2012. október 5. napján érkezett az alpereshez, azonban annak új számra iktatása csak 2013. február 26. napján történt meg 11.P.20.209/2013/2. számon.

[28] A (Z) Ítéltábla Pf.II.20.361/2013/2. számú, az alperes 11.P.20.209/2013/3. számú végzését hatályon kívül helyező és az elsőfokú bíróságot a per további tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasító végzése 2013. július 17. napján került érkeztetésre, az így 11.P.20.836/2013. számon folytatódó ügyben a tárgyalás kitűzésére csak 2013. december 2-án került sor.

[29] Kérte, hogy a bíróság a Pp. 266. § (2) bekezdése alapján vegye figyelembe a köztudomásúnak tekintett hátrányokat, amelyek az alperes jogsértéséből következnek. A sérelemdíj összegénél pedig az alperesi jogsértést és a felróhatóság mértékét kérte értékelni (P.21.581/2022/2.).

[30] A 2023. november 29-én tartott perfelvételi tárgyaláson akként nyilatkozott, hogy a marasztalási összegre méltányos elégtételadásként tart igényt, tekintve, hogy a rPp. csak 2014. márciusától használja a sérelemdíj fogalmát (27. sorszámú jegyzőkönyv).

[31] A 34. sorszámú beadványában keresetváltoztatás engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő a Pp. 215. § (1) bekezdés a) pontjára alapítottan akként, hogy a rPp. 2. § (3) bekezdésére alapított igényét vagylagosan méltányos elégtételt biztosító kártérítésként, illetve sérelemdíjként kívánja érvényesíteni.

[32] Kérte az alperes perköltségben való marasztalását, amelyet – egyebek mellett – a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (IM r.) 3. § (2) bekezdés a) pontja és (6) bekezdése alapján 40 000 Ft ügyvédi munkadíjban számított fel.

[33] A 26. sorszámú beadványában eljárási kifogást terjesztett elő, amelyben arra hivatkozott, hogy az alperes az ellentmondást nem az erre rendszeresített űrlapon nyújtotta be és nem látta el minősített elektronikus aláírással és minősített időbélyegzővel, ezért azt a bíróságnak vissza kellett volna utasítania. Utalt arra, erre már a keresetlevelében is hivatkozott és kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy az ellentmondás hatálytalan.

[34] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Állította, a kijelölést követően a per teljes iratanyagát megküldte a (C) Törvényszéknek, köztük a felperes által hivatkozott keresetlevelet is, így ügyviteli mulasztást nem követett el. Állította, ügyintézése során az eljárási szabályoknak megfelelően járt el, az ügyintéző bíró intézkedéseit határidőben megtette. A keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasító végzést a másodfokú bíróság helybenhagyta. Az pedig, hogy a keresetlevél áttétele és a per megszüntetése tekintetében a másodfokú bíróság eltérő jogi álláspontot foglalt el, kártérítő felelősségét nem alapozza meg. Részletesen elemezte az ügyek pertörténetét, amelyből azt a következtetést vont le, hogy a per tisztességes lefolytatásához fűződő jog sérelme nem állapítható meg amiatt, mert az eljárás az iratbeszerzések és egyéb hiánypótlások miatt elhúzódott. Hangsúlyozta, egyik ügyben sem került sor részéről érdemi döntéshozatalra, ugyanakkor a tisztességes eljáráshoz és a perek észszerű időn belül történő befejezéséhez való jog sérelme a felek közötti jogvitát végleges elbíráló határozattal jogerősen befejeződött eljárással összefüggésben merülhet csak fel. Így az eljárás teljes időtartama vizsgálandó annak megítélésekor, sérült-e az észszerű időn belüli befejezéshez való jog.

[35] Az elsőfokú bíróság a felperes eljárási kifogását 27/I., a keresetváltoztatást 39/I. sorszámú végzésében elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[36] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, fizessen meg a Magyar Országos Közjegyzői Kamara (MOKK) részére 8000 Ft közjegyzői díjat. Megállapította, hogy 3000 Ft eljárási illeték az állam terhén marad.

[37] Határozatának indokolása szerint az alapügy irataiból megállapítható, hogy a felperes (X) Megyei Bíróság előtt P.20.927/2011/1. számú 2011. május 2. napján előterjesztett keresete a (Y) Megyei Bíróság 11.P.20.894/2011. számú ügy iratának szerves részét képezte a csatolás következtében. Ebből következően a kijelölés után minden irat rendelkezésére állt a jogvitát érdemben elbíráló első- és másodfokú bíróságnak. A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme ezért nem állapítható meg.

[38] A per észszerű időn belül történő befejezéséhez való jog sérelme kapcsán rámutatott, a 11.P.20.725/2012. számú ügyben az első érdemi bírói intézkedést 2012. július 24-ét követően a tárgyalás kitűzésére csak 2013. február 25. napján került sor. Az előzményi ügy iratanyaga 2013. április 29-én átvételre került, ehhez képest pedig a következő érdemi intézkedés 2013. december 2. napján történt az új tárgyalási határnap kitűzésével. Mindez 2x7 hónap inaktív bírói időszakot jelent.

[39] A 11.P.20.836/2013. számú ügyben a minősített érkezéstől, amely 2013. augusztus 1. napja, az első intézkedésig 2013. december 2. napjáig 4 hónap telt el. Ennek alapján az eljárásvezetéssel e két ügyben az ügyviteli szabályok sérültek.

[40] Az elsőfokú bíróság szerint a jogvitát az rPp. 2012. július 18. – 2013. augusztus 1. között hatályos rendelkezése szerint kell elbírálni. E szerint az rPp. 2. § (3) bekezdése alapján az (1) bekezdésben foglaltak teljesítésének elmulasztása esetén a fél az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt, feltéve, hogy a sérelem a jogorvoslati eljárásban nem orvosolható. A felperes az eljárásban nem állította, hogy az alperes mulasztása miatt a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: rPtk.) 355. § (4) bekezdésében meghatározott kárfogalom valamely eleme megvalósult, így vagyoni értékcsökkenés állt be, vagyoni előnytől esett el, külön költsége merült fel, vagy egyéb nemvagyoni hátrányt szenvedett. A Kúria precedens értékű határozataira utalással megállapította, hogy az rPp. 2. § (3) bekezdése alkalmazhatóságának feltétele valamely hátrány kimutatása, amelyre a perben a felperes részéről állítás sem történt.

[41] A felperes által kifogásolt határozatok a határidők megtartásával kerültek meghozatalra, ezért az észszerű időn belül történő befejezéshez fűződő jog sérelmét nem jelentették, az esetleges téves jogértelmezés vagy azzal egyet nem értő másodfokú bírósági döntés az alperes kárfelelősségét nem alapozhatja meg.

[42] Az eljáró bíró kizárás iránti bejelentésének időpontját a hivatalos feljegyzés tartalma alapján időszerűnek minősítette azzal, hogy önmagában a keresetlevél benyújtása nem azonos a perindítással, arra csak a keresetlevél joghatályos közlésével kerül sor, így ehhez képest az nem jelentette az eljárás elhúzódását.

[43] Erre tekintettel a keresetet mint alaptalant elutasította.

[44] A felperes 26. sorszám alatt benyújtott eljárási kifogás elutasításának indokát illetően utalt arra, hogy a 7.P.20.020/2023/8. számú végzésben részletesen indokolta, hogy az alperes a fizetési meghagyásos nemperes eljárásban elektronikus úton joghatályosan előterjesztette az ellentmondását, amelynek következtében került sor a 2. sorszámú permegszüntető végzését hatályon kívül helyezésére és rendelte el az eljárás folytatását.

[45] Az utólagos keresetváltoztatás elutasítására vonatkozó döntését azzal indokolta, hogy a felperes a perfelvétel lezárása előtt a jogállítást megváltoztatta, ezért szükségtelen volt az utólagos keresetváltoztatás és az valójában nem volt annak tekinthető.

[46] Megállapította, az Fmhtv. 48. §-a alapján közjegyző által engedélyezett személyes díjfeljegyzési jog a közjegyző díjának előlegezése alól mentesít, annak viselése alól azonban nem. A fizetési meghagyásos eljárásban fizetendő eljárási díj nem az állam bevétele, hanem perköltség természetű, jogszabályban meghatározott mértékű szolgáltatási díj, ami a félnek a fizetési meghagyásos eljárás kezdeményezésével és lefolytatásával felmerült költsége. Viselésére a Pp. rendelkezéseit kell alkalmazni, amely azt jelenti, hogy a jelen perben azt a pervesztes felperes köteles megfizetni. A személyes költségmentesség ez alól nem jelent mentességet. Ugyanakkor az eljárás különbözeti illetteke a költségmentesség folytán az állam terhén marad.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[47] A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte.

[48] Kérte továbbá a MOKK-nak fizetendő 8000 Ft közjegyzői díj fizetésére vonatkozó rendelkezés megváltoztatását, elsődlegesen akként, hogy a bíróság az alperest kötelezze annak megfizetésére, másodlagosan e körben is kérte az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását.

[49] Kérte az alperest elsőfokú eljárásban felszámított 40 000 Ft ügyvédi munkadíjból álló perköltségének megfizetésére kötelezni. Másodfokú perköltségét az IM r. 3. § (5) és (6) bekezdése alapján 30 000 Ft-ban megjelölt ügyvédi munkadíjban számította fel.

[50] Hivatkozott arra, hogy a (B) Törvényszéken a 2003. december 18-án tartott tárgyaláson bírósági titkárként ugyanaz a (közjegyzőhelyettes, illetve bírósági titkár neve) járt el, aki a fizetési meghagyásos eljárásban közjegyzőhelyettesként is eljár. Ezáltal a Pp. 19. §-a alapján az ügy elintézéséből kizárt.

[51] Változatlanul fenntartotta az eljárás szabálytalansága iránti kifogását, amely szerint az elsőfokú bíróságnak az alperes ellentmondását mint hatálytalant vissza kellett volna utasítania. Kifogásolta, a visszautasítási okra való hivatkozását az ítélet nem tartalmazza, és indokolást sem tartalmaz arra, hogy azt miért nem vette figyelembe az elsőfokú bíróság. Ez a Pp. 279. § (1) bekezdésének 346. § (4) és (5) bekezdésének, valamint az Fmhtv. 11. § (1) bekezdésének megsértését jelenti. Az elsőfokú bíróság a 7.P.20.020/2023/8. számú végzése sem tartalmaz indokolást az eljárási kifogásban is előadott hivatkozására.

[52] Az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 279. § (1) bekezdését, valamint 346. § (4) és (5) bekezdését azzal is, hogy nem tartalmazza az ítélet milyen iratokon alapul

[53] A Pp. 237. § (3) bekezdésének megsértése valósult meg azzal, hogy nem tájékoztatta a bíróság arról, hogy a hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket eltérően értelmezi és nem biztosította, hogy arra nyilatkozhasson.

[54] Nem hívta fel arra, hogy a tényállást egészítse ki, jelölje meg, milyen hátrány érte az alperes eljárásaiban az észszerű időn belüli eljáráshoz való jog megsértése miatt. Erre vonatkozóan nem hallgatta meg és kérdést sem tett fel, ami a Pp. 115. § (1) bekezdésének, a Pp. 237. §-ának, 179. § (2) bekezdésének, 202. § (1) bekezdésének, 230. § (1) bekezdésének, 252. § (2) bekezdésének, 191. § (3) – (4) bekezdésének a megsértését eredményezte.

[55] Hangsúlyozta, a Pp. 266. § (2) bekezdése alapján kérte, hogy a bíróság vegye figyelembe azokat a köztudomású hátrányokat, amelyek az alperes jogsértéséből fakadnak. Kérte értékelni az alperesi jogsértést és a felróhatóság mértékét. Ezt azonban az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta.

[56] Az indokolási kötelezettség megsértése körében hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú ítélet nem tartalmaz részletes indokolást arra, hogy hivatkozásait teljes körűen miért nem értékelte.

[57] Sérelmezte a keresetváltoztatás visszautasítását. Hangsúlyozta, hogy a 2023. december 14-i beadványában előterjesztett keresetváltoztatás az alperes 2023. november 29-i tárgyaláson tett nyilatkozatával áll közvetlen összefüggésben. A tárgyaláson ugyanis az alperes arra hivatkozott, hogy az rPp. 2. § (3) bekezdése alapján sérelemdíj nem érvényesíthető. A keresetváltoztatás Pp. 215. § (1) bekezdés a) pontjában írt feltételei tehát fennállnak. E rendelkezés szerint a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követően a kereset megváltoztatásának helye van akkor, ha a keresetváltoztatás a bármelyik fél által előterjesztett új tényállítással áll közvetlenül okozati összefüggésben.

[58] Megítélése szerint a jogvita érdemét illetően a tények okszerűtlen értékelésével jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az alperes részéről jogsértés nem történt. Az elsőfokú bíróság az észszerű időn belüli eljáráshoz való jog sérelme vizsgálatánál nem értékelte, hogy a 11.P.20.409/2012. számú ügyben a másodfokú bíróság határozata 2012. október 5. napján érkezett vissza az alpereshez, ehhez képest 4,5 hónapig nem történt intézkedés, csak 2013. február 26-án került új számra (11.P.20.209/2013.) lajstromozásra.

[59] A 11.P.20.836/2013. számú ügygel összefüggésben az alperes késedelme az elsőfokú bíróság által megállapított 4 hónaptól eltérően 4,5 hónap, az inaktív időszakot ugyanis nem 2013. augusztus 1-től kell számítani, amikor az ügy az új számon iktatásra került (11.P.20.836/2013.), hanem az annak alapját képező másodfokú határozat alpereshez érkezésének időpontjától, ami 2013. július 17-e. Ehhez képest pedig az alperes első intézkedéséig, 2013. december 2-áig 4,5 hónap telt el.

[60] Hangsúlyozta, a (alperes neve) Törvényszék elleni keresetet 2012. szeptember 21-én nyújtotta be, ehhez képest az érintett ügyekben 2014. február hónapban 1 év 5 hónap elteltével jelentette be a bíró az elfogultságát és kérte az ügyekből való kizárását. Ez nem a jogszabályban meghatározott 30 napon belül nem haladéktalanul történt. Az ítélet nem tartalmaz érdemi indokolást arra, hogy miért csak a (M) Törvényszék által küldött idéző végzés és a keresetlevél közlése alapozná meg az alperesi bíróság elfogultságát.

[61] Kifogásolta, hogy a jelen eljárásban a bíróság nem szerezte be az alperes bírának nyilatkozatát az érintett ügyekben az elfogultságukra vonatkozóan. Az iratok teljes ismerete a bírák nyilatkozatának indokolása nélkül nem megalapozott, az ítélet kereset ezen pontjára vonatkozó elutasítása sérti a Pp. 214. § (1) bekezdését, 276. § (1) bekezdését, 267. §-át, 268. § (1) – (2) bekezdését, 322. § (1) bekezdését.

[62] Kirívóan okszerűtlen a keresetnek a per tisztességes lefolytatásához való jog megsértésére alapított kereset tekintetében való elutasítása. A Szegedi Ítéltábla Pf.I.21.053/2016/4. számú ítélete indokolásának ellentmond az elsőfokú bíróság jelen eljárásban hozott azon ítéleti megállapítása, amely szerint a 2011. május 2-án előterjesztett kereset a (Y) Megyei Bíróság 11.P.20.894/2011. számú ügy iratainak részét képezte. Ha ugyanis a (X) Megyei Bíróságon 2011. május 2-án benyújtott keresetlevél a Szegedi Ítéltáblának küldött iratok között rendelkezésre állt volna, akkor az az elévülés megszakadását igazolta volna.

[63] Kifogásolta, hogy az elsőfokú ítélet nem tartalmazza, hogy a Szegedi Ítéltábla a Pf.I.21.053/2016/4. számú ítéletében milyen indokolás alapján utasította el a (B) Városi Bíróság P.24.503/2005. számú ügyével kapcsolatban benyújtott keresetet.

[64] Megítélése szerint az elsőfokú bíróság ítélete nem tartalmaz megfelelő indokolást a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezésre sem, mert nem tartalmazza a hivatkozott jogszabályhelyek ismertetését, azok értelmezését, és a perköltség megállapításának egyéb

körülményeit, amit a mérlegelésénél irányadónak tekintett. Hangsúlyozta, a keresetlevélben hivatkozott arra, hogy az Fmhtv. 48. § (2) bekezdése alapján a közjegyző teljes személyes díjfeljegyzési jogot engedélyezett a részére. A hivatkozott rendelkezés tartalmazza, hogy a díjfeljegyzési jog azt jelenti, a fél mentes az ellentmondás folytán perré alakult eljárási illetékének viselése alól, azt tehát az állam viseli.

[65] A fentieken túl megjelölte azokat a további eljárási és anyagi jogszabályokat, amelyeket megítélése szerint az elsőfokú bíróság ítélete sért. Ezek a következők: Alaptörvény I. cikk (1) – (3) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés, 25. cikk (1) bekezdés, 28. cikk, rPp. 1. §, 2. § (1), (3) bekezdés, 13. § (1) bekezdés e) pont, 95. § (1) bekezdés, 132. § (1) bekezdés; rPtk. 349. § (1), (3) bekezdés; Pp. 183. § (1) bekezdés, 233. § (1) bekezdés, 230. § (1) bekezdés, 276. § (1) bekezdés, 268. § (1) – (2) bekezdés, 191. § (3) – (4) bekezdés, 202. § (1) bekezdés; Fmhtv. 11. § (1) bekezdés, (3) bekezdés, 36. § (5) bekezdés c) pont, 36. § (6) bekezdés, Pp. 217. § (1) bekezdés, 183. § (1) bekezdés, 342. § (1), (3) bekezdés.

[66] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[67] A fellebbezés részben alapos.

[68] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2) – (4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korláta között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a) – d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nem csak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy azt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik, továbbá, hogy felülbírálati jogkörei közül melynek vagy melyeknek gyakorlását kéri a másodfokú bíróságtól.

[69] A felperes fellebbezésének indokaiból kitűnően az elsőfokú ítélet eljárásjogi és anyagi jogi felülbírálatát egyaránt kérte.

[70] Az eljárásjogi felülbírálat körében értékelendő az eljárás szabálytalansága elleni kifogást érintő előadása. Az elsőfokú bíróság a Pp. 156. § (2) bekezdése szerint eljárva a kifogást a 27/I. sorszámú alakszerű végzésével elutasította. Döntésének indokolását az ítélet tartalmazza. Az a tény, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében nem ismerteti a kifogás tartalmát és az elutasítás indokai körében visszaüt a 7.P.20.020/2023/8. számú határozatának indokaira, nem jelenti az indokolási kötelezettség megsértését. Az elsőfokú bíróság álláspontja helytálló. Tény, hogy az alperes mint kötelezett az ellentmondását papír alapon és elektronikusan is benyújtotta. Az iratokból kitűnően a közjegyző a (alperes neve) Járásbírósághoz (P.21.581/2022.) csak a papír alapú ellentmondást küldte meg. Az alperes által az elsőfokú bírósághoz megküldött dokumentumok (7.P.20.020/2023/3.) és a közjegyző bíróság megkeresésére adott válaszából kitűnően megállapítható, hogy az alperes az ellentmondást az erre nyitva álló határidőn belül (2022. november 29-e) elektronikusan is benyújtotta a MOKK elektronikus rendszerébe (MOKKIT). Az elektronikus irat formailag és technikailag is megfelelt a jogszabályi előírásoknak, illetve technikai paramétereknek, amelyet a csatolt letöltési igazolás bizonyít (Fmhtv. 12. §). Mindezek alapján az elsőfokú bíróság jogszerűen járt el, amikor az ellentmondás folytán perré alakult eljárást érdemben lefolytatta.

[71] A felperesnek a bírósági titkárral szemben fennálló kizárási okra való hivatkozása egyrészt alaptalan, másrészt megalapozottsága esetén sem hatna ki az ügy érdemére. Ez utóbbi kapcsán utal az ítéltábla arra, a Pp. 380. § b) pontja az elsőfokú ítélet hatályon kívül

helyezését az ítélet meghozatalában részt vett bíróval szembeni kizárási ok esetén teszi kötelezővé.

[72] A fizetési meghagyásos eljárásban eljáró közjegyzőhelyettes és a távmeghallgatás végpontján jelenlévő bírósági titkár névazonossága kétségtől megállapítható. Az alperes fellebbezési ellenkérelmében a személyazonosságot nem vitatta. A Pp. 11. § (6) bekezdése alapján a bírósági titkár kizárására a bíró kizárásra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni. A Pp. 19. §-a szerint a fizetési meghagyásos eljárással összefüggésben indult per elintézéséből ki van zárva és abban mint bíró nem vehet részt az ügyben korábban eljáró közjegyző és az őt alkalmazó közjegyző nevében eljáró közjegyzőhelyettes, valamint ezek hozzátartozója. A kizárás az ítélezés tárgyilagosságát, pártatlanságát biztosító jogintézmény, alkalmazása az ügy érdemi elintézésében merül fel. A jelen perben az elektronikus hírközlő útján való meghallgatást az azt a Pp. 622. § (1) bekezdése alapján elrendelő elsőfokú bíróság ügyintéző bírója fogatosította. A (B) Törvényszéken a meghallgatás végpontján jelenlévő titkár az ügy elintézésében nem vett részt, ezért a kizárási ok nem áll fenn.

[73] Alapvetően hivatkozik a felperes az indokolási kötelezettség megsértésére is. A Pp. 346. § (4) bekezdése szerint a határozat indokolása a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi védekezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást tartalmazza. A (5) bekezdés szerint a jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat, és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamelyik tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte, továbbá azokat az okokat is, amelyek miatt a bíróság jogkérdésben eltért a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatáról, vagy az arra irányuló indítványt elutasította.

[74] A fellebbezésben előadottakkal ellentétben az elsőfokú ítélet rögzíti a tényállás megállapításának alapját képező okirati bizonyítékok felsorolását ([16] bekezdés), tartalmazza a döntés meghozatalakor alkalmazott jogszabályi rendelkezéseket is. Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy döntését mire alapozza, és a jogvita érdemét érintő valamennyi felperesi hivatkozásra kitért. Nem jelenti az indokolási kötelezettség megsértését erre irányuló jogszabályi kötelezettség hiányában, hogy a bíróság az ítélet indokolásában a felek által a perben hivatkozott minden egyes körülményre, arra külön-külön részletesen nem tér ki (Kúria Pfv.21.186/2018/9. [21] bekezdés), elegendő az ítéletnek a bíróság mérlegelési szempontjait és jogi álláspontját tartalmaznia (Kúria Pfv.III.20.737/2019/4.).

[75] A jogvita érdemét illetően az ítéltábla álláspontja a következő.

[76] A felperes az rPp. 2. § (1) bekezdése alapján a tisztességes eljáráshoz és a jogvita észszerű határidőn belül történő befejezéséhez való eljárási alapjoga megsértése miatt kíván az rPp. 2. § (3) bekezdése szerinti igényt érvényesíteni az alperessel szemben.

[77] Az rPp. 2003. július 1. napján hatályba lépett 2. § (3) bekezdése szerint az (1) bekezdésben foglaltak teljesítésének elmulasztása esetén a fél az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt, feltéve, hogy a sérelem a jogorvoslati eljárásban nem orvosolható. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) hatályba lépésével e rendelkezés módosult, a 2014. március 15-én hatályba lépett szabályozás értelmében a fél ebben az esetben sérelemdíjat követelhet.

[78] Az eljárás indokolatlan elhúzódása miatti igény csak a jogerős érdemi döntéssel lezárt ügyben ítélt meg (Pfv.II.20.117/2019/15.) Ha a fél igényét az észszerű időn belül történő befejezéshez való alapvető jogának sérelmére alapítja, úgy a keresetlevél benyújtásától a

jogerős ítélet meghozataláig terjedő időtartamot, az eljárás egészének tartamát kell vizsgálni annak körében, hogy az alapjogsértés megvalósult-e (BH2013. 45., BDT2008. 1811., Kúria Pfv.II.20.117/2019/15.).

[79] Ebből következően a felperes igényérvényesítése alapjául szolgáló jogviszony (alapjogsértés) létrejöttének időpontja a jogerős ítélet meghozatalának a napja.

[80] Ennek figyelembevételével a per észszerű időn belül történő befejezéshez való jog sérelmére alapított igényérvényesítés esetén az alapul szolgáló magánjogi jogviszony a jogerős ítélet meghozatalakor jön létre. Így a rPp. 2. § (3) bekezdésének ekkor hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni (BH2021. 42.I.).

[81] Az e rendelkezés alapján szankcióként alkalmazandó sérelemdíj azonban nem tér el a törvény korábbi rendelkezése szerinti méltányos elégtételt biztosító kártérítés felelősségi alakzatától, mindkettő objektív, a perben eljáró bíróság felróhatóságától független szankció, feltételezi nemvagyonai hátrány bekövetkeztét. A 2014. március 15-ét megelőző jogszabályi környezetben a bírói gyakorlat – a szabályozás hiányosságaiból fakadóan – a méltányos elégtételt biztosító kártérítést az akkor még az anyagi jogban nem szabályozott sérelemdíjként fogta fel (FIT Pf.21.523/2007/7.). Az eljárási alapelvek megsértése miatti szankció tehát csak elnevezésében változott, tartalmában, megítélésének körülményeiben nem, ezért az rPp. 2. § (3) bekezdésére alapított igénynek a jogalapja csak formálisan eltérő, ténylegesen azonban nem. Ezért az ítéltábla álláspontja szerint a felperes e körben tett nyilatkozata ténylegesen nem keresetváltoztatás, így nem volt akadály a elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatának.

[82] A tisztességes eljáráshoz való jog az Alaptörvény XXIV. és XXVIII. cikkén alapuló, valamint az rPp. 2. § (1) bekezdésében is rögzített eljárási alapjog, amely lényegében azokat garanciákat foglalja magában, amelyek rendeltetése, hogy a jogok bíróság előtti érvényesítése olyan eljárásban történjék, amely biztosítékot jelent a törvényes és elfogulatlan döntésre. Ezeket a biztosítékokat az Alaptörvényben, a bíróság szervezeti törvényben és az eljárási törvényekben, köztük a jelen jogvita alapját képező alperesi eljárás időpontjában hatályos rPp.-ben rögzített eljárási alapelvek – mint például a bíróság előtti egyenlőség, a bírói függetlenség, a fegyveregyenlőség, a nyilvánosság elve, a jogorvoslathoz való jog – érvényesülése jelenti, fogalmába beletartozik többek között az esélyegyenlőség biztosítása a felek részére, valamint a jog a törvényesen felállított független és pártatlan bírósághoz, az ügyek észszerű időn belüli elbírálásához. Nem jelentik ugyanakkor a tisztességes eljáráshoz való jog megsértését az alkotmányos és eljárásjogi alapelvek sérelmét nem eredményező bírói tévedések vagy mulasztások. Az ezekkel okozott hátrányok kiküszöbölését vagy ellentételezését a törvényben biztosított jogorvoslati eszközök, vagy a bírósági jogkörben okozott kártérítés jogintézménye hivatottak biztosítani.

[83] A fentiekből következően az állított alperesi mulasztás (iratcsatolás mulasztása) sem jelentené a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét. Mindemellett helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy alaptalanul hivatkozik a felperes az iratcsatolás elmulasztására. A jogvitát érdemben elbíráló első- és másodfokú bíróságnak rendelkezésére állt az alperes előtt 11.P.20.894/2011. számú ügy irata, amely a (B) Városi Bíróság elleni 2011. május 2-án benyújtott keresetlevelét tartalmazza. A (C) Törvényszék az alperes előtt 11.P.20.725/2012. és 11.P.20.836/2013. számú ügyben bejelentett kizárási kérelem alapján került kijelölésre. A 11.P.20.836/2013. számú ügy előzményi irata a tényállásban írtak szerint a 11.P.20.894/2011. számú ügy. A (C) Törvényszék pedig a 11.P.20.725/2012. és 11.P.20.836/2013. számú ügyek egyesítését követően hozta meg döntését a 15.P.22.230/2015/2014. számú ítéletében.

[84] Azt csupán megjegyzi az ítéltábla, hogy az ügyben eljáró bíróságok a felperesnek a (B) Városi Bírósággal szembeni keresetét nem csupán elévülés miatt, hanem érdemben is megalapozatlannak ítélték. Téves tehát az a felperesi álláspont, hogy kizárólag az alperes állított mulasztása eredményezhette a pervesztességet.

[85] Annak megállapításához, hogy sérült-e a félnek a per észszerű időn belül való befejezéséhez való joga, az egész peres eljárás időtartamát kell vizsgálni, azt, hogy a jogvita tárgyára és természetére figyelemmel más hasonló ügyekhez képest az adott per (az első- és a másodfokú eljárást együttvéve) tovább tartott-e (BDT2008. 1811). Az észszerű idő számításának kezdő időpontjaként a pert megindító keresetlevél benyújtása, befejező időpontként a jogerős ítélet meghozatalának időpontja az irányadó (BH2013. 45.). Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy kizárólag valamely eljárási határidő be nem tartása nem jelenti automatikusan az alapjogi sérelem bekövetkeztét; a jogvita tárgya és természete, valamint az eljárás lefolytatásának egyedi körülményei szintén befolyásolják a per befejezésének észszerű időtartamát, illetve annak megítélését, hogy a bíróság terhére a jogsértés megállapítható-e.

[86] Mindezek előrebocsátása után az érintett eljárási alapjogsértés kapcsán az ítéltábla álláspontja a következő.

[87] A (X) Megyei Bíróság alperes ellen a P.20.927/2011. számon a keresetlevél 2011. május 2. napján került előterjesztésre, míg a 10.P.20.929/2012. számú perben a keresetlevél előterjesztésének időpontja 2012. április 20-a. A másodfokú bíróság pedig az egyesített ügyekben 2016. november 18. napján hozott jogerős ítéletet.

[88] Az ügyben több bíróság eljárta. A felperes jogai megsértését az alperes eljárására vonatkozóan állította, annak nincs akadálya, hogy a bíróság az alapjog megsértése tekintetében az alperes felelősségét önállóan vizsgálja.

[89] A per észszerű határidőn belül történő befejezéséhez való jog sérelme kapcsán a felperes által a teljes pertartamot befolyásolóként megjelölt alperesi magatartások vizsgálhatók. Lényeges továbbá, hogy az alperes a felperes pertartamot befolyásoló magatartására nem hivatkozott.

[90] A 11.P.20.894/2011. számú ügyben a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasító, a 11.P.20.409/2012. számú ügyben a keresetlevél áttételét elrendelő, valamint a 11.P.20.209/2013. számú ügyben a per megszüntetésére vonatkozó végzés meghozatalakor – ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította – az alperes az eljárási határidők betartásával járt el, késedelem nem terheli.

[91] Egyetért az ítéltábla az elsőfokú bíróságnak a kizárás iránti bejelentéssel összefüggésben elfoglalt álláspontjával is. A per tárgyát képező ügyekben az alperes kizárására az rPp. 13. § (1) bekezdés e) pontja szerinti okból került sor. E rendelkezés szerint az ügy elintézéséből ki van zárva bíróként az, akitől az ügy tárgyilagos megítélése egyéb okból nem várható (elfogultság). A bíró szubjektív belső meggyőződése, hogy mi az a körülmény, amely miatt elfogulttá válik, vagyis nem képes a konkrét ügy tárgyilagos elbírálására. Az e körben tett nyilatkozatát indokolni köteles. Önmagában az a tény, hogy a bíróban az a meggyőződés, hogy tőle az ügy pártatlan elbírálása nem várható el csak akkor alakult ki, amikor tudomást szerzett arról, hogy a munkáltatója elleni felperes által kezdeményezett pert az eljáró bíróság érdemben tárgyalja, nem értékelhető a kizárási kérelem késedelmes bejelentéseként.

[92] A felperes az elsőfokú eljárásban kizárólag az ügyben eljárta bíró nyilatkozatának késedelmére hivatkozott. Ezért az alperes további bírónak elfogultsági bejelentésével kapcsolatos tényállítása a Pp. 373. § (2) bekezdése alapján nem vehető figyelembe.

[93] A (Z) Ítéltábla Pf.II.20.361/2013/2. számú végzése a 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (a továbbiakban: BÜSZ) 2. § 12. pontja szerinti kezdőirat, amelyet az alperesnek a beérkezés napján (2013. július 17.) új számra kellett volna lajstromoztatni, és azt a 30. § értelmében legkésőbb az érkezést követő munkanapon be kellett volna mutatni az ügyelosztásra jogosult vezetőnek. Ehhez képest az ügyet 2013. augusztus 1. napján lajstromozták új számra

(11.P.20.836/2013.). Erre tekintettel megalapozottan hivatkozik a felperes arra, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított 4 hónap inaktív időszak további – megközelítőleg – fél hónappal hosszabbodik meg.

[94] A bíróság inaktív magatartása önmagában azonban nem jelent intézkedési késedelmet, az csak eljárási szabályok figyelembevételével állapítható meg. Az rPp. 125. § (1) bekezdése szerint a bíróság legkésőbb a keresetlevélnek a bírósághoz való érkezését követő 30 napon intézkedik a tárgyalási határnap kitűzéséről. A (3) bekezdés szerint a tárgyalást úgy kell kitűzni, hogy az első tárgyalási nap a keresetlevélnek a bírósághoz érkezését követően legkésőbb 4 hónapon belül megtartható legyen, kivéve ha a törvény a határidő kezdő időpontját illetően eltérő időpontot határoz meg. E rendelkezések alapján az alperesnek az első tárgyalás időpontját legkésőbb 2013. december 18. napjáig ki kellett volna tűznie, ehhez képest az első tárgyalás 2014. február 19-i kitűzött időpontjához képest késedelve két hónap.

[95] Helytállóan hivatkozik a felperes fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság döntése meghozatalakor nem értékelte azt a kereseti tényelőadást, amely szerint a (Z) Ítéltábla Pf.II.20.516/2012/2. számú, az alperes 11.P.20.409/2012/5. számú végzését megváltoztató és az elsőfokú bíróságot eljárás folytatására utasító határozata 2012. október 5-i érkezését követően azt csak 2013. február 26. napján került új számra lajstromozásra 11.P.20.209/2013. számon, amely kapcsán az alperes terhére a BÜSZ hivatkozott rendelkezései alapján megközelítőleg 4,5 hónap késedelem állapítható meg.

[96] A 11.P.20.725/2012. számú ügyben a bíróság a 2012. július 18-i érkezéshez képest 2012. július 24. napján az rPp. 125. § (1) bekezdésében írt határidőt betartva intézkedett. Megállapítható, hogy a keresetlevelet kitűzésre alkalmasnak találta, ezért az rPp. 125. § (3) bekezdése alapján az első tárgyalást legkésőbb 4 hónapon belülre, azaz 2012. november 24. napjára ki kellett volna tűznie. Ehhez képest az első tárgyalás kitűzött időpontja 2013. április 3-a. Az alperesi késedelem tehát 4 hónap és 10 nap.

[97] A 2013. április 3. napjára tűzött tárgyalást a bíróság elhalasztotta. Az rPp. 142. § (2) bekezdése alapján, ha az ügy körülményei azt nem zárják ki, a folytatólagos tárgyalást úgy kell kitűzni, hogy az az elhalasztott tárgyalás napját követően legkésőbb 4 hónapon belül megtartható legyen. Erre figyelemmel – tekintve, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg ezt kizáró körülmény – a bíróságnak a folytatólagos tárgyalást legkésőbb 2013. augusztus 3. napjára ki kellett volna tűznie. A folytatólagos tárgyalás kitűzött időpontja 2014. február 19., ami 6,5 hónap késedelmet jelent.

[98] Kétségtelen, hogy az alapügyekben többször került sor kijelölésre, az eljárást befejező végzések hatályon kívül helyezésére, az ügyek egyesítésére, amely körülmények nyilvánvalóan a pertartam meghosszabbodását eredményezték. A fentiekben írtak szerint az egyes eljárási cselekmények teljesítésére megszabott határidő megsértése ugyan önmagában még nem jelent alapjogi sérelmet, az ítéltábla álláspontja szerint azonban az alapul szolgáló per egészének vizsgálatára figyelemmel, az egyesített perekben az alperes terhére kimutatott késedelmek az eljárás befejezésének olyan mértékű késedelmét eredményezték, amely a perek észszerű időn belül befejezéséhez fűződő jog megsértéseként értékelendő.

[99] Helytálló az elsőfokú bíróság megállapítása, amely szerint az alapjogsértés önmagában nem alapozza meg az rPp. 2. § (3) bekezdése szerinti igényt, annak feltétele valamely sérelem, hátrány bekövetkezte. E hátrány lehet köztudomású. Az eljárás elhúzódása a fél számára szükségképpen fokozott pszichés terheléssel jár, amely köztudomású hátránnyá értékelendő. Emellett köztudomásúnak vehető, hogy az eljárás elhúzódása önmagában a jogszolgáltatáshoz fűződő bizalom meggyengülését jelenti (Kúria Pfv.20.444/2013/16.). A felperes igényét a köztudomásúnak tekintett hátrányokra alapította, amelyet az ítéltábla az előzőekben írtak szerint megállapíthatónak talált. Tekintve, hogy a felperes által megjelölt magatartások csak részben befolyásolták a pertartamot, továbbá a tisztességes eljáráshoz való

alapjog sérelme nem volt megállapítható, az ítéltábla álláspontja szerint a felperes 50 000 Ft sérelemdíjra tarthat igényt, amelynek megfizetésére kötelezte az alperest. Marasztalta továbbá az ítéltábla az alperest a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése alapján a marasztalási összeg után késedelmi kamat megfizetésére azzal, hogy a 2022. november 1. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamat maximális mértékét a 154/2022. (IX.9.) Korm. rendelettel módosított 424/2022. (IX. 28.) Korm. rendelet alapján határozta meg.

[100] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az Fmhtv. 48. § (2) bekezdése alapján a fizetési meghagyásos eljárásban engedélyezett személyes díjfeljegyzési jog a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem előterjesztéséért fizetendő eljárási díj előlegezése alól mentesíti a felet. Ebből következően a felperesnek pervesztessége arányában meg kell fizetnie a közjegyzői eljárásban felmerült eljárási díj összegét, amelyet az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására tekintettel a pervesztesség-pernyertesség aránya alapján annak fele összegére, azaz 4000 Ft-ra leszállított. A további 4000 Ft megfizetésére az ítéltábla az Fmhtv. 50. § (1) bekezdése és a Pp. 261. §-a alapján az alperest kötelezte.

[101] Az elsőfokú ítélet megváltoztatása az elsőfokú ítélet illeték viselésére vonatkozó rendelkezését nem érinti az alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján megállapított teljes személyes illetékmentesség folytán.

[102] A fentiek alapján a felek pervesztességének-pernyertességének aránya 50-50 %. Ezért az ítéltábla a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján az alperest kötelezte pervesztessége arányában a felperes perköltségének a megfizetésére. A felperes a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján perköltségét 40.000 Ft ügyvédi munkadíjban számította fel. Azt az IM r. 3. § (2) bekezdés a) pontjára és (6) bekezdésére alapította. Az IM r. 3. §-a a pertárgy értékét tekinti a bírósági eljárásban felszámítható ügyvédi munkadíj meghatározásának alapjául. A felperes megjelölt jogszabályhely szerint a felszámítható ügyvédi munkadíj mértéke 10.000 Ft. A (6) bekezdés második fordulata lehetőséget biztosít a bíróság számára, hogy a munkadíjat – különösen az ügy bonyolultsága esetén az így meghatározott összegnél magasabb összegben határozza meg. Kétségtelen, hogy az ügy nem egyszerű megítélésű, azonban a peradatokból megállapítható, hogy a felperesi beadványok a felperes tevékeny közreműködésével készültek, ezért az ítéltábla nem látott lehetőséget a fentiekben meghatározott összegnél magasabb ügyvédi munkadíj megállapítására. Erre tekintettel az alperest 5.000 Ft elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte pervesztessége arányában.

[103] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

[104] A felperes fellebbezése részben vezetett eredményre, az elsőfokú perköltség megállapítása körében kifejtett indokok alapján az ítéltábla a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperes IM r. 3. § (2) és (5) bekezdése alapján meghatározott ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének megfizetésére.

[105] Az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti mértékű feljegyzett fellebbezési eljárási illeték a felperes személyes költségmentessége és az alperes személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[106] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró